

EUROPAPARLAMENTET

2014 - 2019

Utskottet för framställningar

2014/2257(INI)

1.7.2015

YTTRANDE

från utskottet för framställningar

till utskottet för konstitutionella frågor

över det europeiska medborgarinitiativet
(2014/2257(INI)) Europaparlamentet utfärdar denna resolution

Föredragande av yttrande (*): Beatriz Becerra Basterrechea

(*) Associerade utskott – artikel 54 i arbetsordningen

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för framställningar uppmanar utskottet för konstitutionella frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet välkomnar det europeiska medborgarinitiativet, såsom det definieras i artikel 11.4 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och i artikel 24.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eftersom det är det första instrumentet för transnationell deltagandedemokrati och ger medborgarna möjlighet att ta direkt kontakt med EU-institutionerna och att aktivt medverka vid utformningen av unionens politik och lagstiftning och på det sättet kompletterar deras rätt att inge framställningar till parlamentet och att hänvända sig till Europeiska ombudsmannen.
2. Europaparlamentet välkomnar kommissionens rapport om det europeiska medborgarinitiativet, i vilken kommissionen erkänner att det fortfarande finns utrymme för att förbättra detta redskap och främja användningen av det. Parlamentet välkomnar också Europeiska ombudsmannens undersökning på eget initiativ av hur det europeiska medborgarinitiativet fungerar, och påpekar vilka praktiska erfarenheter som organisatörer av europeiska medborgarinitiativ har förvärvat inom många områden sedan 2012.
3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att regelbundet rapportera till parlamentet om läget i samband med aktuella europeiska medborgarinitiativ, så att parlamentet, som ett led i sin uppgift att tjäna Europas medborgare, kan granska att detta redskap fungerar så effektivt som möjligt. Parlamentet betonar att processen kring det europeiska medborgarinitiativet hela tiden bör förbättras i överensstämmelse med de praktiska erfarenheter som förvärvas och dessutom bör följa de domar som kommer att avkunnas av Europeiska unionens domstol.
4. Europaparlamentet påminner om att parlamentet redan i tidigare resolutioner och årsrapporter som utarbetats av utskottet för framställningar har pekat på vissa av svagheter i den befintliga rättsliga ramen och de byråkratiska bördor som är förknippade med det praktiska arbetet kring europeiska medborgarinitiativ till följd av bristen på it-stöd och varierande användning inom de nationella förvaltningarna. Parlamentet uppmanar kommissionen att snarast möjligt göra en ingående översyn av förordningen om medborgarinitiativet och av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1179/2011, för att få bort alla hinder som återstår och skapa tydliga, enkla, användarvänliga och proportionerliga förfaranden.
5. Europaparlamentet efterlyser förenkling och harmonisering av krav och förfaranden för insamling av stödförklaringar med hjälp av standardformulär, så att det inte längre krävs att personnummer ska uppges, eftersom detta medför olikheter mellan olika medlemsstater. Parlamentet erinrar om att Europeiska datatillsynsmannen sagt att det inte behövs några sådana krav och föreslår att man överväger att inrätta ett gemensamt identifieringsverktyg som stöd till europeiska medborgarinitiativ för att det ska gå lättare att underteckna dem och för att man ytterligare ska kunna pröva om det går att åstadkomma ett förenklat och frivilligt EU-register på internet.
6. Europaparlamentet välkomnar kommissionens arbete med att ta i bruk och förbättra

systemet för onlineinsamling av underskrifter. Ytterligare ansträngningar krävs dock för att systemet ska kunna omformas i grunden och skräddarsys för de avsedda ändamålen. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge medborgarkommittéerna åtkomst till en stadigvarande, centraliserad och fri server där underskrifter som gjorts via internet kan lagras i överensstämmelse med EU:s normer för uppgiftsskydd, samt att förenkla den programvara som används i systemet för onlineinsamling av underskrifter och se till att vissa befolkningskategorier, såsom medborgare bosatta utomlands, personer med funktionsnedsättningar och äldre människor inte fråntas sin rätt att underteckna ett initiativ.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, vid den kommande översynen av förordningen om medborgarinitiativet, se efter vilka alternativ som är lämpligast när det gäller perioden för insamlingen av underskrifter, såsom att insamlingsperioden skulle förlängas upp till 18 månader eller att organisatörerna skulle få möjlighet att själva bestämma när insamlingsperioden ska ta sin början eller att fastställa tidpunkten för när perioden på 12 månader ska börja först efter det att certifieringen av systemet för onlineinsamling av underskrifter slutförts.
8. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att bara 3 av de 31 medborgarinitiativ som registrerats sedan 2012 har nått den sista fasen. Parlamentet framhåller hur den dramatiska nedgången i antalet nya initiativ blivit en av konsekvenserna av att kraven är oproportionerliga och systemet är onödigt invecklat. Parlamentet beklagar bristen på konsekvenser för lagstiftningen, liksom också att kommissionen följt upp de framgångsrika initiativen på ett föga inspirerande sätt. Parlamentet anmäler avvikande åsikt från kommissionen när det gäller hur förordningen bäst ska genomföras för att det europeiska medborgarinitiativets fulla potential ska få komma till sin rätt. Parlamentet betonar att EU-institutionerna och medlemsstaterna måste vidta alla de åtgärder som krävs för att främja det europeiska medborgarinitiativet och medborgarnas förtroende för detta verktyg.
9. Europaparlamentet anser att detta styrmedel, om det ses över, har utsikter att engagera allmänheten och främja dialog mellan medborgarna samt mellan medborgarna och EU-institutionerna. Parlamentet betonar att systemet för onlineinsamling av underskrifter måste kopplas till de nya relevanta sociala och digitala verktygen för mediekampanjer, efter förebild från andra framgångsrika kampanjplattformer på internet.
10. Europaparlamentet rekommenderar användning av alla tillgängliga kommunikationskanaler, framför allt alla de relevanta EU-institutionernas plattformer för sociala och digitala medier, för att genomföra fortlöpande medvetenhetshöjande kampanjer i samarbete med såväl EU:s kontor och representationer som nationella myndigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja framtagandet av programvara för mobila enheter baserad på öppen källkod och särskilt utformad för det europeiska medborgarinitiativet. Parlamentet välkomnar att vissa europeiska medborgarinitiativ har lyckats få effekter på lokal nivå.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att eftertryckligen uppmana medlemsstaterna att använda det verktyg för validering av stödförklaringar för medborgarinitiativ som tagits fram inom ramen för programmet för lösningar för att uppnå interoperabilitet mellan

offentliga förvaltningar i EU.

12. När det gäller de befintliga instrumenten för att stärka deltagandedemokratien i unionen betonar Europaparlamentet att it-verktyg bör tillgängliggöras även på regional nivå, så att man gör det möjligt för medborgarna att i större utsträckning engagera sig i samhällsutformningen.
13. Europaparlamentet beklagar att det saknas tydlig information om de tidiga etapperna av medborgarinitiativet som instrument, vilket ledde till en allmän missuppfattning om dess karaktär och skapade frustration när de första initiativen förkastades av kommissionen. Parlamentet påminner om att detta instrument bör vara enkelt, tydligt och användarvänligt och ges stor publicitet, och betonar att kommissionen bör ge uppmuntran och stöd till nationella och lokala valda ombud för att de ska gå i bräsch för arbetet med att lyfta fram det europeiska medborgarinitiativet.
14. Europaparlamentet är oroat över potentiella intressekonflikter, eftersom kommissionen själv är ensam ansvarig för att utföra den inledande juridiska kontrollen, samt begär att man på ändamålsenligt sätt tar itu med denna situation framöver.
15. Europaparlamentet anser att översynen av förordningen om det europeiska medborgarinitiativet även bör utnyttjas som ett tillfälle att understryka de viktigaste skillnaderna mellan europeiska medborgarinitiativ och rätten att ingå med framställningar. Detta skulle kunna åstadkommas med hjälp av harmoniserad information på EU-institutionernas webbplatser och i deras reklamstrategier.
16. Europaparlamentet efterlyser bättre interinstitutionellt samarbete, såväl på EU-nivå som på nationell och lokal nivå, vid handläggningen av europeiska medborgarinitiativ genom att organisatörerna av initiativen ges information och stöd. Parlamentet efterlyser en förbättring av den flerspråkiga webbplats för det europeiska medborgarinitiativet som drivs av kommissionen och för en enda uppsättning riktlinjer på Europeiska unionens alla officiella språk om vilka rättigheter och skyldigheter organisatörerna av initiativen har och om de administrativa rutinerna under hela processen med initiativen. Parlamentet välkomnar förslaget från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om att tillhandahålla kostnadsfria översättningar av medborgarinitiativtexter.
17. Europaparlamentet vill att det i framtiden inrättas en fysisk och internetbaserad gemensam kontaktpunkt som stadigvarande tillhandahåller information, översättningstjänster och tekniskt, juridiskt och ekonomiskt stöd, och som skulle kunna utnyttja de befintliga resurserna hos den kontaktpunkt som finns tillgänglig via informationstjänsten "Europa direkt" samt hos kommissionens representationer och parlamentets informationskontor i medlemsstaterna. Parlamentet anser att en sådan inramning skulle föra det europeiska medborgarinitiativprojektet närmare medborgarna.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överväga olika alternativ för administrativt och ekonomiskt stöd till medborgarinitiativ inom ramen för befintliga budgetposter för programmen "Ett Europa för medborgarna" och "Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap".
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överväga en enhetlig sänkning av

minimiåldern för stöd till europeiska medborgarinitiativ till 16 år, för att uppmuntra medborgardeltagande från de yngre generationernas sida i frågor som rör EU.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se över förordningen om medborgarinitiativet, också för att säkerställa öppenhet och interinstitutionell balans i beslutsprocessen och klargöra förfarandet för att initiativen ska vara juridiskt tillåtliga. Parlamentet noterar de ärenden som är anhängiga inför Europeiska unionens domstol och är viss om att domstolen kommer att besluta om huruvida kommissionen varit alltför stelbent i sin tillämpning av kriterierna för att ett initiativ ska vara tillåtligt, och föreslår under tiden att organisatörerna ska få stöd med att utforma den rättsliga grunden för sitt förslag.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att följa upp framgångsrika medborgarinitiativ med mer konkreta åtgärder och med ökad medverkan och att mera handfast, konsekvent och begripligt motivera varför initiativ som ansetts vara otillåtliga har avvisats. Parlamentet påminner kommissionen att den bör överväga ett lagstiftningsförslag var gång ett europeiskt medborgarinitiativ har framgång. Parlamentet uppmanar kommissionen att, om ett europeiskt medborgarinitiativ ansetts endast som delvis tillåtligt ur juridisk synvinkel, föreslå en omarbetning av det eller godta de delar av det som faller inom kommissionens behörighetsområde.
22. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att undersöka om det skulle gå att ta upp till diskussion sådana frågor som aktualiserats i initiativ som inte nått tröskeln om en miljon underskrifter men som samlat mer än hälften av det antal underskrifter som krävs. Parlamentet påminner här om att utskottet för framställningar i enlighet med artikel 218 i Europaparlamentets arbetsordning får behandla europeiska medborgarinitiativ som inte haft framgång, om utskottet anser att det är på sin plats med en uppföljning.
23. Europaparlamentet vill att parlamentet ska utarbeta ett initiativbetänkande om varje framgångsrikt initiativ och att detta ska följas av en debatt och en omröstning vid plenarsammanträdet. Parlamentet föreslår att, om kommissionen inte lägger fram något lagstiftningsförslag inom 12 månader efter det att ett framgångsrikt europeiskt medborgarinitiativ ingetts, bör parlamentets behöriga utskott ta initiativ till ett nytt betänkande för att uttrycka parlamentets konkreta krav i lagstiftningshänseende och att den föredragande som utvalts ska samråda med initiativets organisatörer vid en annan utfrågning.
24. Europaparlamentet anser att man, för att säkerställa att medborgarna ska använda detta instrument för deltagandedemokrati som sig bör och för att det inte eventuellt ska missbrukas av privata intressen, måste öka insynen i och kvaliteten på kontrollerna av hur de europeiska medborgarinitiativen finansieras och sponsras.
25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, med tanke på Europeiska unionens domstols kommande dom, klargöra om unionsmedborgarna skulle kunna ha befogenhet att föreslå fördragsändringar, och att vid den kommande översynen av förordningen ta upp till behandling förslaget om att också sådana europeiska medborgarinitiativ ska vara tillåtliga, som kräver ändringar av fördraget i enlighet med artikel 48 i EUF-fördraget.
26. Europaparlamentet påminner om att utfrågningar avseende framgångsrika

medborgarinitiativ för närvarande anordnas av det ansvariga utskottet, allt efter medborgarinitiativets ämne, med utskottet för framställningar som associerat utskott. Parlamentet föreslår att utskottet för framställningar bör ta över ansvaret för anordnandet av utfrågningar, under medverkan från intresserade berörda parter, eftersom detta utskott är ett neutralt forum och har störst erfarenhet av kontakter med medborgarna, för att säkerställa följdriktighet och rättvis och lika behandling i alla utfrågningar om olika europeiska medborgarinitiativ. Parlamentet konstaterar att samtliga medlemmar av medborgarkommittéerna för europeiska medborgarinitiativ bör få ersättning för att delta i utfrågningarna.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	23.6.2015
Slutomröstning: resultat	+: 30 -: 0 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Soledad Cabezón Ruiz, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvie Goddyn, Daniel Hannan, Peter Jahr, Jude Kirton-Darling, Svetoslav Hristov Malinov, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Gabriele Preuß, Yana Toom, Bodil Valero, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Elisabetta Gardini, Kostadinka Kuneva, Jérôme Lavrilleux, Kazimierz Michał Ujazdowski, Ángela Vallina, Axel Voss, Rainer Wieland
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Amjad Bashir, Rosa D'Amato